

2063
COLLEGII FEUDALIS 21
PUBLICI ET ORDINARIII
DISPUTATIO DECIMA 1611, 7

DE

AMMISSIONE FEUDI
QUAM

DEO DUCENTE

Ex consensu & auctoritate Nobilissimi &
Amplissimi Jctorum ordinis in in-
clynia SALANA.

SUB PRÆSIDIO

Viri Clarissimi & Consultissimi

Dn. WOLFGANGI WERTHERI

Mülpsfort / J. U. D. & curiæ provincia-
lis advocati dignissimi

In auditorio Jctorum discutiendam proponit

HERBORDUS Naef Erphordiens.

Ad diem 13. April.

J E N Æ

TYPIS JOHANNIS WEIDNERI

ANNO SÆCULI

Amplissimo et Consultissimo cl. loc. XI
Electoralis Scabinatq. apud Lipsiam, assessor, Lipsiæ
me, promotori, fignatq. et affini suo tolerante o,
in hoc offerri ptes.

VIRO

Amplissimo & Consultissimo

DN. SEBASTIANO

NÆVIO JCTO ET REIPUB.

ERPHORDIENSIS SYNDICO

GRAVISSIMO

NEC NON

Prudentissimo & Spectabili VIRO

DN. RUDOLPHO Jüngern Rei-

pub. ejusdem Senatori prima-
rio, cognato

Patronis meis atatem colendis

Hasce theses meas feudales

*In debite observantia
testimonium*

Consecro & inscribo

Herbordus Nact.

HERBORDO NACKEN
affini meo S.

JUs feudale suos commendat jure vafallos
Regis & ad magnum promovet arbi-
trium.

Nonne, *HERBORDE*, fat est? En mirum.
Feuda vafallus

Ut sæpè amittat dum catus ore doces,
Accipies placito dominorū feuda. Sit, opto,
O sit ita. *ET CURAS DIVITIAE RE-
DAMANT.*

M. *Thomas Sagittarius Log.*
& Metaph. Professor publ.

COLLEGII FEUDALIS
DISPUTATIO

DECIMA.

HERBORDO NACEM
RESPONDENTE

Thesis I.

Nodos, quibus feuda constituuntur & acquiruntur, sequuntur modi, quibus ea constituta & acquisita amittuntur. De illis quia precedentibus actum, de his ut nunc paucis videamus, consequens est.

Naturâ enim ita comparatum est, ut omnes res certis modis nascantur & acquirantur, certis etiam modis pereant & amittantur. Quem naturæ ordinem JCri in multis juris civilis capitibus tradendis secuti sunt: in patriâ potestate, Inst. de patr. pot. & tir. quib. mod. jus patr. pot. solv. in tutelâ, Inst. de tutel. & tir. quib. mod. tur. fin. in testamentis, Inst. de testam. ord. & tir. quib. mod. test. infirm. in matrimonio, ff de ritu nupt. & tir. de divort. & repud. Rectè igitur de illis priore loco & posteriore de his agitur. Nam cum privatio præsupponat habitum, l. decem n6. ibi Dd. ff de v. O. utique amitti nequit, quod in rerum naturâ adhuc nondum existit. Quippe ars imitatur naturam, § minore 4. Inst. de adopt. Ergo & natura prius priore, posterius posteriore loco collocat, quæ unica & perpetua ut naturæ, ita & methodi artificiosè lex est.

II.

Feudum igitur legitimè acquisitum penes vasallum (a) ejusq; heredes manet, donec vel extinguatur (b) vel amittatur.

A

(a) c. un.

(a) c. un. in pr. de nat. feudi c. un. in pr. de feudo sine culpa non
amitt. c. un. § fin. quo temp. mil. Francif. Curt. Jun. part. 2. q. 12. n. 4. & 5.
de feud. Hartm. Hartm. obf. feud. 23. Quod jure veteri secus fuit, quo feu-
da tanquam precaria quædam beneficia pro lubitu concedentis auferri po-
terant, usq; dum reciperetur, ut per annum essent irrevocabilia, quod fe-
inceps progressu temporis ad vitam vasalli productum est: Postmodum fa-
cta sunt hereditaria, c. un. § & quia vidimus, de his qui feud. dar. pos.
Quæ jure novissimo ita stabilita sunt, ut nec summus princeps ratione ab-
solutæ potestatis illa sine justâ causâ vasallis eripere valeat, d. c. un. de
nat. feudi, Laudens. in d. c. un. § notandum est n. 7. & ibid. Præpos. n. 1. De-
cian. 1. respons. 23. n. 1. vol. 1. Borch. c. 8. n. 2. Quia Principi Romano
non licet alteri jus suum contractû quodam quasitum auferre l. 3. C. de
resc. vendit. l. 5. C. de revoc. donat. l. 12. C. de rei vindic. Ratio repetitur
ex l. 17. & 66. de condict. in deb. l. 206. de R. J. c. locupletari de R. J. in
fext. l. 2. § 10. ff ne quid in lo. pub. l. 12. § 1. de distract. pign. l. 16. de serv.
rust. præd. l. 17. § 4. de Instr. act. Unde infertur, ex jure naturæ esse,
quod nemo debeat locupletari cum alterius jacturâ atq; injuriâ: At si Prin-
ceps ex plenitudine Majestatis citra justam causam rem vel jus privato tol-
lere vel eripere possit, tunc ille locupletaretur cum alterius jacturâ atque
injuriâ; At hoc non potest. Ergo nec illud. Ratio connexionis est, quia
Princeps sive Imperator ratione juris naturæ habetur pro privato, arg.
l. 1. de constitut. Principum l. 3. § fin. l. 4. de recept. arb. l. 13. § 4. ad
Sctm. Trebell. Bodinus lib. 1. c. 8. p. 128. Cui consentit l. ult. ff de nat.
tronatus in liberto auferre potest. Huc accedit, quod etiam jus Principi
in præjudicium agnatorum vasalli defuncti filium naturalem ad feudi suc-
cessionem legitimandi denegatum sit, ut planum est ex iis, quæ scripta reli-
querunt Dd. nostri in l. Gallus 29. § & quid sit tantum ff de lib. & posth. &
Bl. consil. 19. vers. his præmissis lib. 4. Conferret eodem vulgata illa juris
regula: Id quod nostrum est, sine facto nostro ad alium transferri non po-
test, l. 11. de R. J. Quæ regula, cum in naturali ratione subsistat, indeque
suam vim trahat, perpetua esse intelligitur, § pen. Inst. de J. N. G. & C.
l. 3. l. 188. § 1. de R. J. Quare non minus in Principe atque in privato ob-
tinet, ut contra alios egregiè periculosissimus JCrus Hispanus Didacus Co-
varr. disputat, lib. 3. var. resolut. cap. 6. n. 8. & inc. peccatum de R. J. in
6. part. 2. § 11. n. 3. & in epit. de sponsal. 2. part. cap. 6. § 9. n. 3. & 4.
Et certè Principis nomine non est dignus, si naturali ratione parere neget,
c. ult. 2. q. 1. Habet enim jurisdictionem suam & potestatem à DEO,
non ut peccatis indulgeat, sed naturalis rationis dictamen sequatur, Br.
inl. fin. C. si contra jus vel util. pub. & refert Paris. consil. 12. incipient.
Transactio ista celebrata n. 200. vol. 2. Quin etiam ne quidem ex causa uti-
litate publicæ alii suum auferre potest sine justî pretii refusione, l. ven-
ditor 13. § 1. ibi: invito te nec privato nec publico nomine ff. comm. præd.
l. 2. ubi

l. 2. ubi Bl. C. pro quib. caus. servi libert. pro p̄mio accip. Dd. in e. quæ in Eccles. de constitut. Jas. in l. 3. n. 36. & seq. ff. de offi. prætor. Non obstat, quod Imperator vocatur mundi dominus, l. deprecatio 9. ff. ad L. Rhod. de jactu, quodq; omnia Principis esse jactantur, l. 3. vers. quæ enim differentia, C. de quadr. præscript. sed & illud maximè, quod Il. solutus l. Princeps 31. ff. de LL. quodq; cum alterius etiam incommo do jus aliquod concedere alii posse dicitur, l. 2. § 16. ff. ne quid in loco pub. Quia horum & similibus probam conciliationem placida nobis collatio suggeret. (b) VVesemb. c. 15. n. 1. & seqq. de feud. Schön. vol. 1. disput. 10. th. 1. Exemplo ususfructus, qui sine culpa extingui; puta si per se & sua natura finitur, nempe morte aliusque modis; & si culpa usufructuarii intervenerit, veluti, si is non utatur per tempus & modum, amitti propriè dicitur, Jul. Paulus lib. 3. recept. rit. 6. Verùm hac subtili & curiosâ distinctione Pauli, cum de re constat, non opus esse putaverim, cum præsertim & ipse Imperator hanc differentiam neglexerit, promiscuè utens his terminis *finiri vel admitti* ususfructum, § fin. Inst. de usuf. Rittersh. lib. 2. partit. feud. cap. 5. n. 1.

III.

Extinguitur interitu vel ipsius rei (a) vel obligationis feudalis. (b) Interitu rei; veluti incendio, chasmate, terra motu (c) inundatione (d) calamitate belli (e) & aliis similibus modis. (f)

(a) arg. ususfructus § fin. Inst. de usuf. l. pen. C. eod. & emphyteoseos, l. 1. C. de jure emphyt. VVes. c. 15. n. 2. de feud. Vultei. lib. 1. c. 11. n. 5. de feud. Hærent enim hæc jura in suo subjecto, quo sublato & ejus adjuncta tolli necesse est, arg. l. cum principalis 178. de R. J. c. accessorium de R. J. in sext. Quod si pars saltem rei feudalis intereat, feudum quidem in totum non extinguitur, ex parte tamen servitium remittenda esse, ut beneficium maneat, ipsa ratio juris feudalis evincit, Niell. disput. feud. 8. th. 1. lit. a. (b) Quo casu ususfructus cum proprietate consolidatur & feudum esse definit, Schön. d. disp. 10. th. 3. (c) l. ex conducto 15. § 2. & 3. ff. locati, VVes. d. c. 15. n. 2. (d) l. 30. § 3. ff. de acquir. poss. l. 12. § fin. ff. de reb. aut jud. (e) cum prædia ab hostibus occupantur, d. l. 12. § fin. Quod si postliminiò redierint & recepta sint, domino directum suum dominium, & vasallo feudum restituitur, arg. l. 26. ff. quib. mod. usuf. amitt. (f) arg. l. 1. ubi Jason. C. de jure emphyt. Sonsb. p. 12. n. 113.

A 2

Interitu

Interitu obligationis, nempe casu vel voluntate. Casu, si vasallus nullis feudi successoribus relicto decesserit.

c. un. in pr. vers. si tamen sine herede maf. qual. olim pot. feud. alien. & c. un. in fin. apud quem vel quos contro. feud. fin. c. un. §. rursus quib. mod. feud. amit. c. un. §. et si clientulus, de alien. feudi, facit text. in c. un. de frat. de nov. benefic. & c. un. de duob. fratr. à capit. Ludolf. Schrad. p. 9. c. 70. n. 3. Sine heredibus autem vasallus decessisse dicitur non solum, si nullos omninò heredes, sed etiam si naturâ mutos, surdos, cæcos vel aliàs imperfectos post se reliquerit, c. un. in fin. Episc. vel Abbat. & cap. un. an mutus vel aliàs imperf. Hart. Pistoris 2. quæst. 32. Zaf. part. 8. n. 68. Borch. cap. 7. n. 63. Vultei. lib. 1. c. 9. n. 64. quia servire non valent, adeoque nulla spes est eos unquam fore habiles & utiles vasallos domino. Siquidem naturalia vitia vix deponi aut corrigi possunt, §. pen. Inst. de J. N. G. & C. Rittersh. lib. 1. partit. feud. cap. 15. quæst. 25. Cessat hoc, si post feudum æquisitum ex accidenti muti, surdi, cæci aut alioquin inhabiles redduntur: quia erubescimus loqui sine legis auctoritate, Novell. 18. cap. 5. Atqui nusquam jure feudali cautum reperitur, vasallum, qui post feudum æquisitum mutus aut alioquin inhabilis est factus, propterea feudum amittere. Ergo sine lege remerè ali quid asseverandum non est. 2. Vasallus feudo semel æquisito sine culpa ab ipso commissa privari non potest, c. un. de feudo sine culp. non amit. Atqui certum est, vitium fortuitum inter culpam minimè referendum, cum eo nomine nil quicquam vasallo imputari possit. Consecrarium est igitur, ob superveniens impedimentum vasallum feudo jure privari non posse. Ratio connexionis est, quia ubi nulla præcessit culpa, ibi etiam nullus pænæ potest esse locus, l. 22. C. de pœnis, l. 137. de V. S. 3. Inter vasallum & dominum maximè æquitas est spectanda, c. un. de prohib. feud. per al. Lothar. ubi hoc norant Interpp. & in c. un. §. prædictis, ibi: æquitati obsecundare, sollicitus, quæ fuit pr. caus. ben. amit. c. un. ibi: sed secundum æquitatem dicamus, an marit. succ. uxor. in feud. Atqui valdè rigidum & iniquum foret, si dominus, qui semel alicui feudum concessit, eundemq; vasallum agnovit, adversæ fortunæ casum, quem nemo humanâ providentiâ præcavere potest, ipsi imputare, ac propterea feudum auferre vellet: quin potius æquitatis ratio, quæ vel maximè dominus vasallo devinctus est, & vice versa, exigit omninò, ut dominus commiseratione ductus vasallo adversæ valetudine afflicto succurrat, atque æquo animo ferat, ut servitia, quæ casu aliquo præpeditus ipse per se præstare non potest, per substitutum expediat. cap. un. §. 2. vers. aliud est si fortè, quæ fuit pr. caus. ben. Quin & ipsum

2.
Rationes confirm.

- 1.
- 2.
- 3.

Novell. 18. cap. 5. Atqui nusquam jure feudali cautum reperitur, vasallum, qui post feudum æquisitum mutus aut alioquin inhabilis est factus, propterea feudum amittere. Ergo sine lege remerè ali quid asseverandum non est. 2. Vasallus feudo semel æquisito sine culpa ab ipso commissa privari non potest, c. un. de feudo sine culp. non amit. Atqui certum est, vitium fortuitum inter culpam minimè referendum, cum eo nomine nil quicquam vasallo imputari possit. Consecrarium est igitur, ob superveniens impedimentum vasallum feudo jure privari non posse. Ratio connexionis est, quia ubi nulla præcessit culpa, ibi etiam nullus pænæ potest esse locus, l. 22. C. de pœnis, l. 137. de V. S. 3. Inter vasallum & dominum maximè æquitas est spectanda, c. un. de prohib. feud. per al. Lothar. ubi hoc norant Interpp. & in c. un. §. prædictis, ibi: æquitati obsecundare, sollicitus, quæ fuit pr. caus. ben. amit. c. un. ibi: sed secundum æquitatem dicamus, an marit. succ. uxor. in feud. Atqui valdè rigidum & iniquum foret, si dominus, qui semel alicui feudum concessit, eundemq; vasallum agnovit, adversæ fortunæ casum, quem nemo humanâ providentiâ præcavere potest, ipsi imputare, ac propterea feudum auferre vellet: quin potius æquitatis ratio, quæ vel maximè dominus vasallo devinctus est, & vice versa, exigit omninò, ut dominus commiseratione ductus vasallo adversæ valetudine afflicto succurrat, atque æquo animo ferat, ut servitia, quæ casu aliquo præpeditus ipse per se præstare non potest, per substitutum expediat. cap. un. §. 2. vers. aliud est si fortè, quæ fuit pr. caus. ben. Quin & ipsum

& ipsum fidelitatis iuramentum conditionem de possibili expressam annexam habet, c. un. de form. fidel. c. un. de nov. form. fidel. 4. Pertinet huc etiam vulgata juris regula, quæ docet, id, quod semel legitime factum est, ex supervenienti casu retractari & in irritum vocari non debere, l. 2. de itin. actus. priv. l. donationes in concubinam 31. ff. de donat. Ergo vasallus ob tale aliquid vitium ex post facto contingens feudo privandus non est. Nam ubi jure destituimur, ibi ad æquitatem recurrendum, l. 2. § item varus 5. ff. de aqua plu. arcend. usq; eò, ut sufficiat ad decisionem causarum allegare rationem naturalem, c. secundo requiris de appellat. l. 13. §. 7. de excusat. tut. l. 32. de reb. credit. l. 75. §. 4. de V. O. Atqui nunquam, ut dictum est in jure feudali provilium reperitur, quod vasallus propter impedimentum fortuitum feudum amittat. Ergo ubi pœna privationis manifestè statuta non est, nobis etiam non licebit textibus feudaliibus eam assignere, Novell. 2. cap. 3. vers. sicut enim patres, l. 14. §. 14. de relig. & sumpt. funer. Non obstant sententiæ nostra ea, quib. Andreas de Ifern. & ejus assecla in dict. cap. un. §. fin. Episcop. vel Abbat. nituntur, contra existimantes, vitium accidentale perinde oblatulo esse vasallo ut servire nequeat, ac naturale, ex quo videri posset, utrobique eandem subesse rationem, quare neuter, sive naturâ mutus, sive casu quopiam ita factus, feudum istud jure retinere queat. Si quis rem penitus introspexerit, facilè deprehendet, inter hos duos casus manifestam diversitatis rationem reddi posse. Nam qui imperfectus natus est, nullum negotium inter ipsum atque dominum gestum appareat, quo ad feudum aspirare possit: Unde nullo alio jure utitur, quam pacto antecessorum. Hoc verò pactum juris interpretatione hanc tacitam censetur habere annexam conditionem, ut ad successores habiles & idoneos in præstandis servitiis respectum habuisse contrahentes intelligantur; cum quavis dispositio de habilibus accipienda sit, l. 11. §. 1. de muner. & honor. l. 4. §. 6. de re judic. l. 2. §. fin. ff. de pœn. Quamobrem pactum illud ad eum, qui mutus natus est, minime pertinet, ita ut justam conquerendi causam non habeat, quâ contra dominum ad feudi successionem eum admittere nolentem jure pacti insurgere possit, cum dominus duntaxat successoribus habilibus concessisse videatur. At quando quis de feudo est investitus, & iuramentum fidelitatis jam præstitit, tum etsi ex casu quodam superveniente inhabilis reddatur; tamen non solum obligatio inter dominum & vasallum jam contracta, sed summa etiam æquitas suadet, ne dominus id, quod præter culpam vasalli evenit, ipsi imputet, neve afflictio afflictionem addat, l. 14. de offic. præsid. l. 28. C. de Episc. aud. l. antepen. C. de pœn. l. 4. §. fin. ad L. Rhod. de jactu, l. fin. ff. de admin. tutor. sed potius hunc diversæ fortunæ casum patienter ferat atque concedat, ut vasallus interim per substitutum militaria præstet servitia. Nam etsi vasallus principaliter eam ob causam de feudo investitur ut serviat, & ita personæ industria eligatur, non tamen adeò duris atque arctis legibus devincitur, ut, si casu aliquo impediatur, non ipsi

4.

*Ratio du-
birandi.*

1.

R.

A 3

integrum

integrum sit per substitutum servire, c. un. §. si quis decefferit, si de feud.
 def. content. c. un. §. firmiter, de prohib. feud. alien. per Frider. c. un. in fin.
 per quos fiat invest. & c. un. §. item investitura de notis feudor. Et hæc vera
 sunt de jure communi feudorum, cui etiam astipulatur jus Saxonicum. Eo
 enim jure id quod præter morem est, longè planiorem ista questio habet
 determinationem: Wird ein Kind geboren (inquit textus in art. 4.
 lib. 1. Speculi Saxonici) stum / stumm oder witzlos / oder blind /
 oder sonst unvollkömlich an seinem Leibe / das ist wol Erbe zu
 Landrecht / aber nicht zu Lehnrecht. Hette aber ein Mann
 Lehen empfangen / ehe er also gebrechlich worden were / das
 verleuret er darmit nicht. Der au ssesige Mann der empfehlet
 gleicher weise auch kein Lehen noch kein Erbe / hat er aber das
 empfangen vor der Seuche / vnd wird darnach siesch / er be-
 hielt es vnd voverbet es auch als ein ander Man. Nec placet
 distinctio inter feudum antiquū & novum, quā Dd. communiter falluntur,
 quia omnes rationes quibus ostensum, vasallum ex accidenti vel aliis imper-
 fectum factum feudum retinere, militant etiam in feudo novo, nec ulla pro-
 babilis ratio diversitatis cur impedimentum illud obstat feudo acquirendo,
 non a. acquirenti, reddi poterit. Idem igitur utrobique jus erit, l. illud
 ff. ad l. Aquiliam, l. a Titio ff. de V. O. Nec nobis adversatur consideratio
 Baldi & aliorum, qui rationem diversitatis ex duplici vinculo, quod in no-
 vo feudo non æquæ atque in veteri liget, repetere satagunt. Nam feudum
 paternum non solum originem ponit in personâ patris, sed insuper etiam
 in personâ successoris confirmatur, qui cum semel habilis & idoneus fue-
 rit cognitus, justam succedendi spem ex pacto antecessorum nactus est;
 unde licet postmodum casu quopiam loquendi facultatem amittat, vel
 alioqui inutilis fiat, non tamen propterea debet perdere feudum duabus
 radicibus fundatum, cum regulariter duo vincula fortiora sint uno, §. 2.
 Inst. de adopt. l. 10. C. qui test. fac. poss. Hæc autem ratio cum claudicat
 in muto nato, eò, quod in illius persona feudum nunquam radicem egerit,
 sed uno solum vinculo, pacto videlicet antecessorum nitatur. Non mirum
 itaq; cur diversâ subsistente ratione, diversum etiam hæc casibusus sit atua-
 tur. Verùm ad hoc respondemus, nostram sententiam non ex duplici vincu-
 li consideratione sed alis fortioribus rationibus stabiliri. Nec nobis nego-
 tium accessit d. §. mutus, in quo omnem difficultatē hærere Interpp. clami-
 tant, ita, ut omnes uno ore de feudo novo interveniens retineri non posse: &
 feudum novum ob vitium fortuitò superveniens retineri non posse: &
 hunc intellectum omninò amplectendum esse in judicando ait Bologn. in
 conf. 4. n. 11. Sed horū opinio erronea est, quippe prædict. §. de feudo pater-
 no potius, quàm novo intelligendum esse, certissimè nos movent rationes.

I. Quoniam

¶ Quoniam, si de feudo novo acciperetur, præsupponendum esset, mutum, de quo loquitur, ex accidenti fuisse mutum factum: quod quia de eo vestigium nullum apparet, maximam divinationem importat. Deinde verba habeantur expressa de eo, qui nullo modo dari potest, quod propriè convenit naturâ muto, quo dato, ipsum de feudo paterno accipiendum esse, consequens est. Expeditum enim est, si dominus sciens volensq; feudum novum concesserit illi, qui naturâ mutus est, quod is feudum istud jure retinere, & per substitutum servire possit. Præterea verba etiam generalia ad æquitàtis normam restringenda, l. 2. C. de noxal. act. l. 77. § 20. de legat. 2. l. 6. § 2. de jure patron. Br. in l. omnes populi in 6. quæst. de I. & J. & semper ea est capiendi interpretatio, quâ jura juribus concordentur, & omnis evitetur contrarietas, l. un. C. de inoffic. dorib. c. cum dilectus de consuetud. c. cum expedit de elect. in 6. Jam si d. § mutus de feudo vetere intelligimus, omnia bellè inter se conveniunt: Si è converso de novo, omnia contentionum & rixarum plena erunt, ut vix credamus, an præter hanc explicationem analogia juris feudalis sibi constare possit, ut pater ex d. c. un. an murus vel al. imperf. & interpretibus, qui in his textibus conciliandis plurimum desudârunt. Neq; huic interpretationi quicquam refragat, quod textus utatur verbo *retinere*, quæ vocula acquisitionem denotare, atque adeo naturâ mutum excludere videtur, utpote qui feudum non acquirere nec etiam retinere possit, d. c. un. in fin. an mur. vel al. imperf. Nam licet intelligamus textum de muto naturâ, nihilominus tamen quando de feudo paterno cum interpretabimur, verbum *retinere* propriam retinet significationem, ut sc. retinere vel non retinere dicatur, quod ratione successionis ex pacto antecessorum in feudo paterno devolutum est, quo sensu illud usurpatum videmus in d. c. un. an murus vel al. imperf. Non obstat etiam, quod in eodem textu in fine subjicitur, feudum ad dominum reverti, cum tamen feudum paternum non ad dominum, sed ad agnatos transire dicatur, c. un. de alien. feudi, & c. un. si vassallus feud. priv. Bologn. d. conf. 4. n. 110. Nam respondetur, licet de vetere interpretemur, non tamen continuò sequitur, alios agnatos extitisse, ad quos feudum devolvi potuisset, cum paternum jure nostro feudali non rarò tantum respectu liberorum dicatur, c. un. § filia verò de success. feudi, c. un. an maritus succed. uxor. Non incommodè igitur textus ille eo de casu intelligi poterit, quo nulli supersunt agnati. Denique advertendum est, verba illa & *his omnibus casibus* non ad hunc solum casum, sed potius ad omnes alios, ex quib. feudum amittitur, de quibus in tit. præcedenti, referenda esse. Nam titulus Episcop. vel Abbat. cum illo tit. conjungendus est, quem admodum etiam Cujac. tradita sub hoc tit. illi conjunxit. Hic quæri potest, An domino sine heredibus defuncto vassallus succedat in directo dominio? Affirmat Vultei. lib. 1. c. 11. n. 7. vassallum hoc casu domino succedere, & proprietatem sive directum dominium cum feudo consolidari, ut qui vassallus ante erat, vassallus jam esse desinat & qui jure feudi ante possederat, nunc

obj. 1.

R.

obj. 2.

R.

2.

rat, nunc jure suo proprio eoq; pleno possidere incipiat, agnatis ulterio-
 ribus, cujuscumque qualitatibus feudum sit, exclusis, propter paritatem
 juris inter dominum & vasallum, c. un. §. domino si de feud. def. cont.
 & c. un. qual. dom. prop. feud. priv. & propter naturam correlativorum,
 in quibus quod in uno dispositum est, extenditur etiam ad alterum, l. fin.
 C. de indict. viduit. toll. Vultejum sequitur Schön. vol. 1. disp. 10. th. 9.
 Sed verior illor. videtur sententia, qui hsc successione deferunt, Pra-
 pos. in d. cap. un. §. domino n. 5. in fin. si de feud. def. cont. Rosenth.
 c. 11. concl. 20. n. 20. Niell. disp. feud. §. th. 2. lit. c. quia casus hic in jure
 feudali decisus non reperitur, recurrendum igitur erit ad jus communē,
 quo vacantia mortuorum bona ad fiscum deferuntur, l. 4. C. de bon. va-
 cant. lib. 10. praesertim cum jus in feudo agnatis à primo acquirente semel
 quaesitum sine facto illorum auferri, aut ipsis per dominum aut vasallum
 ejus nomine praesudicari nullo modo queat. Non obstat, quod ex iisdem
 causis, propter quas vasallus feudum amittit, dominus proprietate prioretur:
 Illud enim tantum in delictis locum habet, siquidem textus adducti expre-
 se de feloniam à domino commissa loquuntur. Neq; stringit Logicorum re-
 gula ex loco correlativorum desumpta, quae eatenus saltem procedit, qua-
 tenus in utroq; latere eadem sit ratio. In casu vero nostro, quia diversa
 utrinq; apparet ratio, quando quidem si Dominus vasallo mortuo feudum
 recipit, nullius praesudicium veritur; sin vice versa vasallus domino extin-
 cto in proprietate succederet, illud non sine evidenti agnatorum vasa-
 fieret. Omnino igitur diversum etiam jus statuendum erit, l. curatorem
 §. cum ibi not. per gl. Cynum & Dd. C. de interd. matrim. l. fin. ubi Sa-
 licet C. de rescind. vendit. Jason. in l. transigere 18. colum. 1. C. de transact.
 & in d. l. fin. C. de indict. viduit. toll. Everh. in top. lo. à correlati-
 vis n. 8.

*Ratio du-
bitandi.*

- 1.
- 2.

*Ratio de-
cidendi.*

- 1.
- 2.

*R. ad 1.
rationē
dubitan-
di.*

*R.
ad secun-
dam ra-
tionem.*

V.

*Voluntate vel expressa vel tacita. Expres-
sa: refutatione (a) et remissione (b)*

(a) Quā vasallus feudi jus, quod habet, cedit vel domino, vel alicui
 ex descendentes, vel alicui ex agnatis. Domino si cedit, agnati, ad quos
 successio spectat, consentiant, necesse est, si feudum vetus fuerit, cum vasa-
 llus & dominus agnatis in jure suo jam quaesito praesudicare nequeant,
 c. un. in pr. de alien. feudi paterna. Jacobin. sup. verb. & cum pacto de non
 alienando n. 8. de feud. Jul. Clar. in §. feudum quaest. 34. in fin. & Vultei
 lib. 1. de feud. c. 11. n. 9. secus se res habet in feudo noviter acquisito, Vul-
 tei d. lo. An. a invito domino vasallus feudum refutare potest? Ratio du-
 bitandi, cur non videatur admittenda haec refutatio, prima est: quia ex feudi
 datione mutua obligatio inter dominum & vasallum nata est, à qua alter
 altero

*Rat. dub.
1*

altero invito reslire non potest, l. sicut 5. C. de O. & A. Deinde dominus
 vasallum repudiando nihil agit, cum vasallum invitum sine causa feudo pri-
 vare non possit. Ergo etiam vasallus dominum recusando nihil agit.
 Sed his non obstantibus in contrariam, revocatur sententiam vasallum vi-
 delicet indistinctè, sine dolo tamen, feudum domino invito & repugnanti
 resutare posse, propter expressum textum in. c. un. de vasallo qui contra
 constitit. Lothar. ubi Schenck. n. 2. Curt. jun. part. 4. n. 135. Zas. part. 12. n.
 24. & seqq. Sonsbec. part. 12. n. 114. & seqq. Kirckov. in comm. opin.
 lit. V. §. vasallus potest renunciare, Schurf. consil. 27. n. 6. cent. 1. Myns-
 cent. 5. obs. 65. & cent. 6. obs. 23. Borch. c. 8. n. 53. Rosenth. in synopsi
 c. 9. concl. 50. Vultei. lib. 1. c. 10. n. 76. Facit, quod ratio, propter quam ab
 initio nemo invitus feudum recipere cogitur, etiamnum militat, ne quis
 illud invitus retinere teneatur, quia invito beneficium non datur. l. 69.
 l. 156. ff. de R. J. l. 29. §. 2. ff. de donation. Deinde unusquisque juri
 favori pro se introducto renunciare potest; l. pn. C. de pact. c. ad aposto-
 licam extr. de regular. Feudum autem cum sit beneficium, in vasalli favorem
 maximè conceditur. Præterea quod per indirectum alicui conceditur, id
 per directum ei denegari non debet: Conceditur autem vasallo, ut delin-
 quendo beneficio suo renunciare possit, c. un. quibus mod. feud. amir.
 Ergo multo magis sine delicto motu spontaneo & proprio illud resutare po-
 terit. Accedit, quod usufructuarius usum fructum suum derelinquere vel
 domino cedere possit, §. fin. ubi Dd. Inst. de usufructu l. si absente 48.
 in pr. & l. cum fructuarius 64. ff. de usus. & quemadmodum. Item,
 quod emphyteuta quoque agrum vestigalem domino cedere & legare possit,
 l. si domus 71. §. pen. & ult. ff. de legat. 1. Nihil igitur mirum, hoc etiam
 a vasallo fieri posse, qui in multis articulis cum fructuario & emphyteuta
 comparatur, Rittersh. lib. 2. partit. feud. c. 2. q. 20. Ultimò huc optime
 quadrat, quod vasallus propter subjectum seu prædium feudale ad præstan-
 da servitia obligatus sit. Fundo igitur feudali reddito, cum inde nullum
 amplius ad eum commodum redeat, merito etiam fundamento jam sublato
 & causam obligationis cessare atque in totum corruiere & expirare obliga-
 tionem necesse est, Longe igitur hic dispar ratio est inter dominum &
 vasallum: Quippe dominus nihil damni patitur, quando ipsi feudum resuta-
 tur, sed conditio ejus ex tali resignatione fit, melior, quia consolidatione fa-
 cta, plenam proprietatem in se sua recipit, & facile, si velit, alium vasal-
 lum recipere poterit. Atqui vasallus non tam facile alium reperiet patro-
 num. Ergo nisi maximo cum damno ipsi feudum eripi non potest. Uni ex
 descendens suis quando resutat feudum vasallus, dominus illi investire
 tenetur, sive novum sive antiquum feudum fuerit, cum in utroque filii suc-
 cedant, c. un. de vasallo decrep. etat. Borch. de feud. c. 8. n. 55. Rittersh. d.
 c. 2. q. 22. Idem dicendum, si resutat feudum agnato proximiori & aliis in
 feudo successuro, Borch. d. c. 8. n. 56. (b) Quæ sit à domino, jus suum va-
 sallo legitime applicante, ut ipsum amplius dominum agnoscere necesse,
 non habeat.

2.
*Rationes
 decidendi.*

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

B

non habeat

non habeat, arg. l. 17. ff. quib. mod. usufruct. amit. Vultei d. lo. Et scicuti vasallus domino invito feudum resutare potest, ita quoque e contrario dominus vasallum invitum liberare potest, ut feudum deinceps tanquam alodium possideat, nec pro vasallo habeatur, Rosenth. d. c. 9. concl. 52. n. 19. & seq. Dn. Præceptor Arumaus disput. 7. th. 26.

VI.

Tacita: præscriptione libertatis (a) clericali & monachismo (b)

(a) Ut si dominus feudum nemine requirente quasi ad se reversum per 30. annos quietè possedit, Bl. consil. 117. vol. 1. & c. un. §. si quis per 30. annos n. 11. si de feud. def. cont. Panormitan. in c. ad audientiam in fin. extra de præscript. Matth. de Afflict. in præclud. constit. Neapol. quest. 22. in fin. Schenck. in d. §. si quis per 30. in fin. Zas. in epist. feudali part. 6. n. 33. Rosenth. in synopsi c. 6. concl. 77. Mynsf. 4. obl. 28. Borch. c. 7. tit. de præscript. tertio modo n. 11. Vultei lib. 1. c. 9. n. 17. Sed an & vasallus proprietatem sive directum dominium contra dominum præscribere possit, disquiritur? Qui negant, hisce utuntur fundamentis: 1. Vasallus non pro suo nec animo domini, sed pro alieno possidet, Ergò rem feudalem præscribere nequit. Ratio connexionis est, quia ubi nulla possessio, ibi etiam nulla præscriptio, l. 2. & passim. C. de præscript. 30. annor. cum illa sit hujus fundamentum, arg. l. 25. de usucap. At vasallus fundum feudalem verè non possidet, quia scit rem sive fundum non suum proprium, sed domini esse. Deinde is possessor appellari nequit, qui rem ita tenet, ut ob hoc ipsum domino hominum seu fidelitatem præstare cogatur, arg. d. l. C. de præscript. 30. annor. Hoc enim quam diu facit, eo ipso declarat, se rem illam alieno nomine possidere. Jam autem is possidere dicitur, cujus nomine possidetur, l. 12. ff. de acquir. vel amitten. Ergò vasallus contra dominum rei feudalis proprietatem nullo tempore præscribere potest. Tertio vasallus est in malafide qui scit rem alienam esse: mala autem fides usucapionem etiam longissimi temporis jure canonico, quod hic sequendum tradunt, impedit c. de R. J. in sext. c. vigilanti & c. ult. extra de præscript. Quarto confirmatur prædicta conclusio similib. exemplis. Sic nec emphyteuta agri vestigialis, l. cum sponsus 12. §. investigalibus ff. de public. act. l. cum notissimi 7. ult. de præscript. 30. vel 40. annor. Neque usufructuarius rei, in qua usufructum habet, proprietatem §. de iis autem servis 4. vers. fructuarius, Inst. per quas person. cuique acquir. l. neque fructuarium 8. C. de usufr. & habitat. l. acquiruntur 10. §. fin. ff. de acquir. rer. dom. Neque creditor rem sibi oppignoratam, l. nec creditores 10. C. de pignor. act. præscribere possunt. Accedit insuper constitutio Friderici in c. Imperialem in pr. vers. nos autem ad plenioram, ibi: nullius

2.

Rationes dubitandi

1.

2.

3.

4.

5.

nullius temporis præscriptione impediende, de prohib. feudi alien. per
 Frid. & c. un. in pr. ibi: nulla obstante præscriptione, de capit. Corradi.
 Quæ sane omnia hæc in terminis facile locum merentur. Quando enim
 vasallus prædium sibi concessum ut feudum possidet, etiam si per mille
 annos domino non seruerit, nunquam præscribere poterit, dict. l. 2. C.
 de præscript. 30. vel. 40. ann. Matth. de Afflict. in c. un. §. licet vasallus
 n. 1. & 2. si de feud. def. content. Schneid. part. 5. n. 97. in fin. Schrad.
 part. 5. c. 6. n. 62. Angelus in l. male agitur n. 6. ibid. Bl. C. de præscript. 30.
 vel. 40. ann. Angel. de Bisurio inter consilia Zafii, consil. 14. n. 5. vol. 2.
 etiam si casus seruiendi euenierit, & dominus vasallum ad seruiendum
 non uocauerit, Br. in l. cum scimus n. 2. C. de agric. & censit. Fely. in c.
 cum accessissent n. 26. de constitut. Gail. obs. 60. n. 6. lib. 2. & Balbus
 de præscript. 4. part. quartæ princip. quæst. 11. Cæterum si uallus à do-
 mino requisitus seruitia præstare bonâ fide recusauerit, & à tempore re-
 cufationis factæ 30. anni lapsi fuerint, libertatem contra dominum præ-
 scribit per c. un. §. si quis per 30. si de feud. def. content. Menoch lib. 2.
 consil. 143. num. VVesenb. cap. 15. num. 3. de feud. Rosent. cap. 6.
 conclus. 32. Scrad. part. 5. cap. 4. n. 14. Balbus de præscript. part. 4.
 quartæ princip. quæst. 12. num. 9. & seqq. Gail. lib. 2. obs. 60. Mynf.
 cent. 4. obs. 28. VVurmbf. obs. feud. 25. Zaf. part. 6. num. 33. Duar.
 cap. 8. num. 2. Borch. d. c. 7. de præscript. n. 12. Vulteii lib. 1. c. 11. n. 10.
 Vasallus enim recufatione domino facta pro suo jam possidere incipit atq;
 ita possessionem domino interuertit. l. si quis rem 10 ff. de acquir. vel amit.
 poss. Ex quo sibi dominus imputet, quod tanto tempore post interuersionem
 possessionis tacuerit, nec præscriptionem prohibuerit, vel captam in-
 terriperit, l. 1. ff. de usucap. Et cum res allodiales præscribi possint, multò
 magis feudales, cum res facile ad suam naturam redeat, & consolidatio
 proprietatis & usufructus sit favorabilis §. fin. Inst. de usufr. Præterea
 feuda possunt præscriptione acquiri. Ergo etiam extinguuntur, cum nihil tam
 naturale sit, quam eo genere unumquodq; dissolui, quo colligatum est,
 l. nihil 35. de R. J. Denique omnes actiones 30. annorum spatio tolluntur,
 l. sicut 3. C. de præscript. 30. vel. 40. annor. Matth. de Afflict. decis. Neapol.
 254. n. 2. Ergo nec dominus vasallum nomine feudi post 30. annorum
 lapsum conuenire poterit, cum sine actione nemo experiatur, l. 6. in fin.
 ff. de negot. gest. Neque pro contraria opinione multum conducunt duo
 illa adducta capitula, quæ feudis nullam præscriptionem ob stare volunt.
 Illa enim tantum de præscriptione longi temporis 10. vel. 20. annorum
 intelligenda sunt, nec de præscriptione longissimi temporis, gl. in c. un.,
 in uerbo præscriptione de capit. corradi, Borch. d. c. 7. n. 14. Balbus d. lo.
 id quod etiam Guntherus lib. 8. in subjectis uersiculis expressit:

*Nullaq; uel longi præscriptio temporis obstat,
 Quo minus ad dominum redeant translata priorem.*

*Rat. con-
firmandi*

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

*R. ad ob-
jectiones*

Et ut maximè etiam de longissimi temporis præscriptione textus illi intelligi possent, tamen certum est, in illis simul concurrere feloniam vasalli, qui contra legem feudum alienavit. (b) Vasallus enim clericus sive monachus factus feudum retinere non potest, c. un. § si quis, vers. qui clericus, si de feud. def. cont. c. un. de mil. vasal. qui arm. c. un. in fin. de feud. fœm. c. un. clericatu feudum amit. Præpos. in c. un. § & quia à num 18. usq; ad 53. de his qui feud. dar. pos. Curt. Jun. part. 3. n. 17. & duob. seqq; Clarus in § feudum q. 78. n. 3. & 4. Schrad. part. 9. c. 10. n. 1. Myns. §. obli. 481 n. ult. Cachéran. decif. pedemont. 27. qui n. 4. ait, adeò apertos pro hac sententia esse textus, ut citra cavillationem tolli non possint. Hanc sententiam Feudista duabus confirmat rationibus in d. c. un. de vasal. mil. qui arm. in fin. quarum prior est, quod miles seculi esse desinat, qui factus est miles Christi: Deinde, quod beneficium non pertineat ad eum, qui officium gerere non debet. Ad contraria respondet Præpositus præcitate loco. Quod si verò vasallus ad ejusmodi servitia teneretur, quæ etiam clericus vel monachus factus expedire posset, feudum non amitteret, Curt. Jun. part. 2. partis 3. princip. n. 24. Sonsb. part. 12. n. 148. & n. 200. Clarus in § feudum q. 78. n. 1. & 4. Hartm. Pistor. part. 2. q. 33. n. 23. Quod multò magis procedit in feudo Franco, in quo nullum debetur servitium, Sonsb. d. part. 12. n. 136. Cum enim causa hæc in casibus cesset, propter quam feuda adimuntur, etiam ipsa feudi privatio cessabit. Quibus addo casum elegantem & relatu dignum, nempe, si feudum datum fuisset vasallo in remunerationem magni alicujus obsequii, velut ab eo, quem à latrunculis vel ab hostibus captum eripuit. Eo enim casu, cum mercedis loco datum sit, nullo modo revocari potest, arg. l. si Pater 34. § fin. ff. de donat. Alv. in. c. un. § fin. Episc. vel Abbat. Schrad. vol. 1. conf. 1. n. 167. & vol. 2. confil. 27. n. 110. Sonsb. d. part. 12. n. 136.

VII.

*Amittitur (a) culpâ (b) quæ vel in omit-
tendo vel committendo (c) consistit.*

(a) Causas omnes, propter quas feudum vasallus amittit, enumerari, & sub aliqua certa regula aut definitione rotunda comprehendi non posse tradit Obertus de Otto in c. un. vers. dummodo memineris, in quibus caus. feud. amit. & in c. un. § sed quia natura, quæ fuit pr. caus. ben. docet, multis modis contingere posse, ut præter causas in feudorum libris expressas, aliæ emergant, ex quibus feudum vasallo adimi possit. Quapropter monet, ut iudex, qui æquitatis minister est, ejusmodi causas pro discretionem suam probè perpendat, adeoque vasallum ob culpam commissam, quæ par vel major æstimatur illis, quæ expressæ sunt, condemnet, quæ autem minor fuerit, absolvat, siquidem non ex omni causa, quæ vasalli gravatur

gravatur opinio, nec ob quamvis ingratitudinem, sed eam tantum, quæ sit iusta & legitima, vasallum feudo privari jura volunt, d. c. un. vers. de illa tamen, in quib. caus. feud. amit. & d. c. un. § 2. vers. sed quia natura, quæ fuit pr. caus. ben. Rosenth. c. 10. concl. 14. n. 7. Roland. a. Valle vol. 3. consil. 1. n. 96. Duaren. c. 14. n. 1. Vultei. lib. 1. c. 11. n. 12. Hic verò quæri solet, An ex iisdem causis, quibus filius jure civili exheredari, N. 215. c. 3. donatio revocari], fin. C. de revoc. donat. matrimonium dissolvi potest, l. consensu §. C. de repud. etiam vasallus possit feudo privari? Ita communitet volunt interpp. Alvar. Bl. Andr. de Ifern. Laudens. Præpos. Schenck. in d. c. un. § 2. v. prædictis, quæ fuit pr. caus. ben. Zas. part. 10. n. 23. Hanne-ton. de feud. lib. 3. c. 10. Blanch. lib. 2. c. 1. n. 170. Intrigliolus quæst. feud. 98. n. 149. Sonsb. part. 12. n. 34. & 57. Borch. c. 8. n. 137. per text. in d. vers. præd. mod. Hoc igitur posito, sequitur, quemadmodum quovis adulterio dissolvitur matrimonium, d. l. consensu C. de repud. ita etiam feudo va-sallum privari: quemadmodum nem propter quodvis homicidium commis-sum matrimonium rescinditur, etiam feudum amitti: quod utrumq; falsum est, cum certæ tantû personæ in jure feudali enumerentur, quas vasallus cor-rumpendo & occidendo feudo cadit, c. un. § 1. cum seq. quib. mod. feud. amit. c. un. an ille qui interf. frat. dom. Unde apparet, aliam esse men-tem Feudistæ in d. vers. prædict. modis. Non enim hoc, quod inde colligunt, affirmat, ex iisdem etiam causis feudum amitti, sed quod tam natu-rali quàm civili rationi consentaneum sit, feudum illis modis, quos jam enumeraverat, amitti, idque probat hoc argumento, quod & in aliis qui-busdam negotiis perfectis idem sit jure civili receptum, & naturali rationi conveniens, ut ex causis certis dissolvantur, ideoque mirandum non sit, si idem fiat jure feudali in feudis constitutis. Et hanc esse Oberti mentem ex mox sequenti versiculo, & quia natura, facile colligi potest. Hanc sen-tentiam amplectuntur Curt. jun. part. 4. n. 77. Duar. c. 24. n. 25. Joh. Fer-rar. Montan. in us. feud. lib. 4. c. 2. Rosenth. c. 10. conclus. 13. Vult. lib. 7. cap. 17. n. 13. Rittersh. lib. 2. part. feud. c. 5. q. 3. Schön. vol. 1. disp. feud. 10. th. 17. (b) Cujus nomine in hac materia veniunt dolus & lata culpa, c. un. in fin. ibi: Si vasallus non dolosè, de prohib. feud. al. per Lothar. c. un. in verb. scienter, quib. mod. feud. amit. c. un. in pr. ibi: quod nunquã scienter ero, de nov. form. fidel. c. un. § præterea, ibi: dolo vel negligenti-æ vel fraude celaverit, ubi gl. Alvar. Bl. Ifern. Afflic. Præpos. Ferr. Raven. quæ fuit pr. caus. ben. Rosenth. c. 6. conclus. 56. & c. 10. conclus. 12. n. 31. & conclus. 26. n. 15. Schrad. part. 2. partis nonæ princip. sect. 12. n. 28. q. 56. Guido Papæ decis. 454. vocaturque à juris feudalis compilatoribus modò ingratitudo, modò delictum, modò feloniam, & tam à domino quàm vasallo committitur, cap. un. §. domino, si de feud. def. cont. Unde quæritur, An ex omnibus iis causis propter quas vasallus feudum amittit, dominus etiam proprietate cadat? In d. c. un. § domino, si de feud. def. cont. & in c. un. qual. dom. prop. priv. proponitur regula, ex omni feloniam, quã vasallus

vasallus feudo privatur, si illam committat, & dominum proprietate privari. Cujus ratio est, quod dominus vasallo teneatur ad paria Afflicti. in. c. un. n. 13. de form. fidel. & fideli suo vicem reddere debeat, d. c. un. vers. dominus de form. fidel. cum dominus dicatur conjunx & amicus vasalli, cap. un. de not. feud. & nulla fraus, nec ullum malum ingenium inter dominum & vasallum intervenire debeat, cap. un. in fin. de prohib. feud. al. per Loth. Ejusque rei rationem in aequitate esse positam, ut clientela feudalis pari utrinque fide & benevolentia nitatur, testatur Hottom. in disp. feud. 41. per c. un. § fin. de prob. feudi alien. per Frid. & arg. l. 12. tab. in qua scriptum extat: patronus, si clienti fraudem fecerit, sacer esto. Sic igitur inter utrosque par fides & amor syncerus & mutuus. Facit huc ratio topica, quod dominus & vasallus sint ex numero relativorum: Quod verò in uno correlativorum dispositum est, id etiam in altero statui debet, l. fin. C. de indic. viduit. toll. Verum hæc non ubique procedunt, cum Passim regula occurrant exceptiones. Sic potest dominus invito vasallo directum suum dominium oppignorare, quod vasallo permixtum non est, Franc. Ripa ad l. obligat. n. 40. ff. de pignor. Jul. clarus ad § feudum quaest. 28. in fin. arg. l. 2. C. de usufr. Ita quoque nec dominus vasallo fidelitatem promittit, multò minus jurat, Laud. in d. cap. un. de form. fidel. n. 18. Zaf. part. 7. n. 57. VVesemb. cap. 8. n. 25. Vultei lib. 1. cap. 10. num. 37. (c) Rosenth. cap. 10. conclus. 1. Vultei lib. 1. de feud. c. 11. n. 16. Gædd. ad l. cedere 23. § 2. n. 1. circa fin. ff. de V. S.

VIII.

Omittendo vasallus feudum ammittit, veluti si intra legitimum tempus investiturae renovationem non petat (a) servitia debita domino prestare detrectet (b) imminens periculum ejdem non denunciaret (c) aut jam jam in periculo constitutum non liberet (d)

(a) Tempus verò illud legitimum jure feudali definitum est *annus & dies* cap. un. in pr. quæ fuit pr. caus. benef. amit. cap. un. de capit. corrad. cap. un. § fin. de prohib. feudi alienat. per Frider. Quibus contradicit c. un. in pr. quo temp. miles, in quo militi præter annum mensis ad petendam investituram præstituitur. Per militem autem vasallus in jure feudali intelligitur, Borch. cap. 7. fit. quomodo feuda acquir. n. 32. in fin. Cujacius & Hottom. in d. c. un. textui manum admovent, & pro vocabulo *mensem* substituunt *diem*, ita ut strictè intra annum, & diem renovatio investi-

investituræ à vasallo peti debeat. Aliter sentiunt Andr. de Ifern & Egui-
nar. Baro, qui putant, in d. c. un. quo temp. miles, haberi jus vetus, quod
hodie correctum sit per §. præterea quis d. c. un. de prohib. feud. alien.
per Frider. Vultejus denique lib. 1. de feud. cap. 7. num. 61. opinatur d.
c. un. quo temp. mil. intelligendum esse de æquitate, reliqua vero de stricto
jure. Non placet prima opinio, quia correctio textuum est odiosa.
præsertim cum alia possit haberi conciliatio: Non secunda, quia desit-
uitur certa autoritate, Vultei dict. lo. Non etiam tertia probatur sen-
tentia, cum & ipsa careat textu, & tantum sit divinatoria. Tutissi-
mum igitur erit distinguere inter vasallum pagannum & militem, ita ut
ille intra annum & diem renovationem investituræ petere necesse ha-
beat per adductos textus, hic verò intra annum & mensem, d. c. un. quo
temp. miles, Curt. jun. part. 4. n. 48. Zaf. part. 7. n. 1. Sylvan. quaest. 8.
Vvesenb. c. 8. n. 3. Duar. de feud. c. 14. n. 2. Clarus ad §. feudum q. 49.
n. 2. Borch. c. 7. tit. quom feud. acquir. n. 32. Sonsb. part. 11. n. 1. Rosenb.
c. 6. concl. 30. n. 7. Schrad. part. 6. c. 2. n. 73. Id quod militi specialiter pri-
villegii loco, ut & alias in jure multa singularia in favorem militum in-
troducenda passim nobis occurrunt, indulgendum est, Gothofred. Antonii
disput. feud. 8. th. 3. lit. a. Nec hisce obliquitur, quod per militem,
in jure feudali semper intelligatur vasallus. Non enim rectè ex coia-
ferri poterit, quod omnis vasallus sit miles. (b) cap. un. de feud. sine
culp. non amitt. cap. u. §. 2. vers. sed non est alia, ubi feudista hanc
amittendi feudi causam justissimam dicit, quæ fuit. pr. caus. ben. amir.
cap. un. hic fin. lex: cap. un. in fin. an ille qui interf. frat. dom. cap.
unic. §. firmiter de prohib. feud. al. per Frid. Vvesenb. cap. 15. Schrad.
part. 9. cap. 1. num. 3. in fin. Vultei cap. 11. num. 22. modò servitia,
præstare ex justâ causâ non impeditus fuerit, dict. cap. un. §. 2. vers.
aliud est, quæ fuit pr. caus. ben. amir. Vultei d. lo. Numquid igitur
vasallus per triennium in præstatione canonis, quem ratione feudi do-
mino debet, cessans, feudo privabitur? Negant Laudens. in. c. un. §. 1.
n. 19. de his qui feud. dar. pos. Præpos. in prælud. feud. n. 18. Jacobin.
verb. & cum pacto quod præstent n. 1. & seq. Crassus lib. 2. cap. 2. q. 6.
Speculator de emphyt. §. nunc aliqua vers. octuagesimo quinto, num. 108.
Alex. conf. 9. n. 3. lib. 3. Curt. jun part. 4. n. 78. Jason. in prælud. feud.
n. 57. & seq. Jul. clar. ad §. feudum q. 51. quod hoc nullo juris feudalis.
textu possit probari. Ego affirmarim, si sub eâ conditione feudum datum
esset, ut singulis annis certam pensionem vasallus solveret, idq; dolo malo
& fraude omisset. Rationes sunt in promptu. 1. Quia vasallus privatur
feudo, quando ejus dolus arguitur, c. un. §. ult. de prohib. feud. al. per
Lothar. 2. Quia contra naturalem æquitatem est, ut alicui suus dolus pro-
fit, vel ejus nomine præmium inde referat, l. 1. §. 1. de dol. mal. & mer.
except. l. eum qui 14. §. is autem de furt. l. 134. §. ult. de Reg. J.
leg. 37. de recept. arbitr. 3. Quia cum sit delictum leg. 40. ff. de
O. & A. & crimen dicatur magnum, leg. 16. de dolo malo;

Rat. dub.

Rat. con-

firmatio-

nis. 1.

2.

3.

Idco

& tradunt Dd. quos citat. Rosenth. c. 10. concl. 34. lit. f. & sentit Bl. consil. 429. n. 3. lib. 1. Niell. disput. feud. 8. th. 4. lit. d. (c) c. un. de nov. form. fidel. c. un. § item qui, quæ fuit pr. caus. ben. amit. c. un. § licet vasallus si de feud. def. cont. c. un. § adhæc, hic fin. lex. Curt. jun. part. 4. n. 59. Zas. part. 10. n. 1. Somb. part. 12. n. 15. Borch. c. 8. n. 106. Clarus in § feudum q. 57. n. 1. Schrad. part. 9. c. 4. n. 41. (d) veluti, si dominum fortè ab hostibus aut latrunculis captum, vel injustè carceri inclusum non redimat, d. c. un. § 2. vers. item si delator, ubi Andr. de Ifern. quæ fuit pr. caus. ben. Jacobin. super verb. dictique vasalli n. 37. Jul. Clar. ad § feudum q. 24. n. 2. Schrad. part. 9. c. 8. Borch. c. 8. n. 114.

I X.

Committendo amittit, si vel in extraneum, vel in dominum ipsum delinquat. In extraneum, veluti si convasallum tradat (a) incestu se polluat (b) parricidium committat (c) aut crimen læsæ Majestatis incurrat. (d)

(a) c. un. an ille qui interf. fratr. ubi *hominem* rectè interpretatur *vasallum* Hotrom. in lexic. verbor. feudal. & disput. feud. 24. quem sequitur Rittersh. lib. 2. partit. feud. cap. 5. q. 119. Neque mirum, quod ex hac causa vasallus feudo suo privetur, tum quia & miles, qui suum commilitonem vulnerat, si lapide, militiæ rejicitur, si gladio, capite punitur l. 6. § 6. ff. de re militari: tum quia convasalli sunt confratres inter se, unde etiam pares & pares curiæ sive domus appellantur. Cum ergo vasallus fratrem suum aut fratris filium occidens amittat feudum, meritò etiam eandem pœnam subibit, si convasallum tradat, hoc est, prodat alteri ad occidendum, cum proditores magis sint nefarii atque exosi omnibus mortalibus, quam ipsi homicidæ, id quod pluribus probat Borch. c. 8. n. 125. Diss. Schrad. part. 9. c. 3. n. 64. & Rosenth. c. 10. conclus. 19. n. 14. Borch. d. l. (b) sive incestus nuptias contrahat, vel aliàs extra matrimonium incestus se reum faciat, ut communiter tradunt interpp. per text. in c. un. vers. bona contrahentium incestus nuptias, quæ sint regul. d. c. un. an ille qui interf. fratr. & in auth. de incest. & nefar. nupt. in pr. Bl. in l. 1. q. 51. n. 42. ff. de R. D. Alvarot. in c. un. § item si fidel. n. 14. & ibid. Prapof. n. 6. in fin. Petr. Raven. in fin. Paulus Picus n. 39. Schenck. n. 17. & Afflict. in § fin. n. 23. caus. 51. quib. mod. feud. amit. Jacob. in verb. dictiq; vasalli promiserunt n. 181. Curt. juh. part. 4. n. 40. Zas. part. 10. n. 29. Somb. part. 12. n. 57. & 59. & part. 13. n. 31. cum duob. seqq. VVes. c. 15. n. 5. Mozzius de feud. tit. fin. num. 71. Schneidev. part. 8. cap. 1. num. 154. Borch. c. 8. num. 105. Schrad. part. 9. cap. 30. n. 1. Intrigl. quæst. feud. 91. n. 80. Vultei c. 11. n. 36. Ratio est posita in hujus criminis turpitudine, per quam sit, ut vasallus non amplius honestè stare possit in curiâ domini:

C

sive

2.
sive incestus sit juris civilis sive juris gent. Rittersh. lib. 2. partit. feud. c. 5. n. 120. adeo, ut quamvis Pontifex postea quoad matrimonium dispensaverit, vassallus tamen feudum propter incestum semel amissum, deinceps retinere aut recuperare non possit, arg. c. quamvis 8. de rescript. in 6. l. 2. §. si quis à Principe ff. ne quid in lo. pub. Bl. in l. Gallus s. & si quid tamen, ff. de liber. & posth. Jason in l. fin. ff. de rescript. Princ. Zas. & Schrad. dd. loc. (c) ut si fratrem suum, aut filium fratris, aut aliam personam, in qua parricidium committi potest, tir ff. ad l. Pomp. de parricid. occidat, c. un. §. deniq; vers. Si verò non in dominum, quæ fuit pr. caus. ben. amit. & c. un. §. item fratrem suum, quib. mod. feud. amit. Sive illud obtinenda hereditatis causâ faciat, sive non, Cujac. in d. c. un. quib. mod. feud. amit. Rosenth. c. 10. concl. 36. n. 6. Schrad. d. c. 3. n. 25. Vultei c. 11. n. 34. vers. et si verò. Borch. c. 9. n. 102. Non vero si fratrem domini interimat, vassallus feudo cadit. Ratio diversitatis posita est in gravitate & atrocitate parricidii, Rittersh. d. c. 5. n. 112. Cæterum si vassallus *δυνόχαιρ* factus sibi ipsi violentas manus inferat, an feudum committatur, dubitari solet? Quod negandum, Bl. in c. un. quib. mod. feud. amit. Jacobin. in verb. dictique vassalli promiserunt. n. 19. cum hoc vassalli delictum nullo modo concernat offensionem domini, Jul. Clarus ad §. feudum q. 58. (d) Bl. ad §. callidis de prohib. feud. al. per. Frid. & consil. 151. n. 6. lib. 3. Matth. de Afflic. in c. un. §. fin. n. 21. quib. mod. feud. amit. Hieron. Gigas in tr. de crim. l. 5. Maj. sub rubr. de pœna committ. crimen l. 5. Majestatis q. 5.

X.

In dominum delinquit vel mediatè vel immediatè: Et quidem mediatè occasione vel rerum vel personarum. Rerum occasione dominum offendit, si feudum sine consensu ipsius alienet (a) aut grave dispendium ipsius bonis creet (b) si item feudo insigniter abutatur (c) nec à domino admonitus desistat. (d)

(a) c. un. in fin. quib. mod. feud. amit. c. un. de feud. fin. culp. non. amit. c. un. in pr. qual. olim. feud. pot. alien. c. un. in fin. quæ fuit pr. caus. ben. c. un. §. feudum eâ lege, si de feud. def. content. c. un. de prohib. feud. al. per. Lothar. c. un. de prohib. feud. al. per. Frid. Curt. jun. part. 4. n. 81. Zas. part. 9. n. 35. Borch. c. 8. n. 18. Rosenth. c. 9. conclus. 2. Alienationem autem hic cum effectu intelligimus, quam traditio subsecuta est, Andr. de Ifern. in c. un. quid jur. si post al. fact. & in c. un. de leg. Corrad. & in d.

& in d. c. un. § aut si libellario n. 4. qui. mod. feud. amitt. Matth. de
Assl. in c. un. de vasallo qui contra const. Loth. Zas. part. 10. n. 6. Rosenbr.
c. 9. concl. 2. n. 3. Unde dubium exoritur, si vasallus feudum sine consensu
domini alienatum penitentia ductus in continentem recuperet, an nihilominus
eo sit privandus? Quod affirmandum propter text. in c. un. ibi. licet
postea recuperaverit, tamen penes ipsum non remanebit, quid jur. si post
alien. fact. Bl. in c. un. in pr. n. 3. de prohib. feud. al. per Frid. Br. in l. se-
quitur, § item Labeo ff. de usucap. & in l. si quis libellos 28. C. de appellat.
Jason. in l. fin. n. 135. C. de jure emphyt. Alex. in l. si à me 29. ff. ad l. Fal-
cid. Schrad. part. 9. c. 1. n. 17. Rittersh. d. c. 5. q. 79. Quia alienatione facta
ipso jure feudum amittit vasallus, idque domino statim applicatur, gl. in
d. § callidis in verb. revertatur, de proh. feud. al. per Frid. Alexand. conf.
44. n. 2. lib. 3. Quippe pœna hic committitur propter malefactum, propter
illicitam sc. alienationem, & in omnibus casibus, in quibus pœna propter
malefactum committitur, mora purgari nequit, cum nemo tali peccato
penitentia sua nocens esse desinat, l. 65. de furt. l. pen. vi bon. raptor.
l. 17. § 1. de Ædilit. edict. Adhæc punitur miles, qui duntaxat agmen excessit,
l. 3. § sed. qui agmen 16. ff. de re militari, quiq; saltem arma in bello
amisit vel alienavit, d. l. 3. §. miles qui in bello 13. Assert. nostræ con-
clusionis robur & illud, quod clericus, qui ob religionis habitum in feudum
non succedit, etiamsi postea cucullum abiciat, feudum tamen non recuperet,
c. un. de feud. foem. Facit tandem, quod jus semel nobis quaesitum
absque facto vel culpâ nostrâ nobis auferri nequit, l. fin. C. si contra jus
vel util. l. id quod nostrum 21. ubi Decius ff. de R. J. c. quæ in Ecclesiarum
extra de constit. Diss. Andr. de Ifern. Alvar. Matth. de Assl. in c. un.
quid jur. si post al. Curt. jun. part. 4. n. 104. vers. secundò limitatur. Zas.
part. 10. n. 4. Specul. § nunc aliqua vers. nonagesimo sexto n. 119. de emphyt.
Quorum argumenta refert & solvit Fachin. 7. contr. 84. Ad eò autem pro-
hibita est feudi alienatio, ut ne quidem propter magnam necessitatem ali-
quam vasallus illud alienare possit, c. un. § necessitate, ubi Bl. Alvar. &
Ifern. qual. olim feud. pot. alien. c. Imperialem §. 1. de proh. feud. al. per
Frid. Quod si tamen vasallus fame aut aliqua aliâ necessitate magna pre-
matur, & à domino petat, ut sibi facultatem alienandi feudi concedat, nec
dominus feudum emere, nec in alienationem consentire velit, tunc vasal-
lus feudum alteri, qui ejusdem conditionis, vel etiam melioris sit, vende-
re potest, & si is cui feudum venditum est, offerat se domino ad omne
onus, quod prior vasallus præstitit, feudo rejici non poterit, Dec. in c. quæ
in Eccles. n. 30. v. & hoc intelligendum videtur, extra de constit. V. Vurmb.
obs. feud. 38. Menoch. lib. 2. de arbitr. jud. quæst. cent. 2. casu 132. Ro-
land à valle conf. 56. n. 16. vol. 4. Alienatione enim prohibita non censetur
prohibita alienatio, quæ fit ex necessitate, Tiraq. de utroque retract. §. 1.
gl. 14. n. 11. Roland. à valle conf. 27. n. 13. cum seqq. vol. 1. Quia necessi-
tas non habet legem, l. un. ff. de offic. conf. l. 20. § fin. de excus. tut. l. 5.

2

Ratio 1.

2.

3.

4.

5.

2.

Ratio 1.

de officio proconf. ejusq; causâ multa contra communes regulas conceduntur, Roland. à Valle conf. §1. n. 30. vol. 1. & conf. §0. vol. 3. Tiraq. de pœn. caus. 33. n. 3. Tiber. Decian. conf. 20. vol. 1. Illud enim quod per se illicitum est, licitum efficit, c. quod non est licitum extra de R. J. l. de pupillo, § si quis rivos 11. ff. de nov. oper. nunc. & favendum est in extre-

2.

mâ necessitate constitutis, l. 7. § 1. qui satisd. cog. l. 15. ex quib. caus. major. Alienationis porrò vocabulum latissimè accipitur, ita, ut eo non solum distractionis titulus, quo rei dominium transfertur, cujusmodi est permutatio, venditio, donatio, legatum, c. un. de proh. feud. al. per Frid. & c. un. vers. donare, qual. olim pot. feud. alien. sed etiam quo jus ali- quod conceditur, ut oppignoratio, in emphyteusin & dotem datio, c. un. in pr. de invest. de re alien. fact. d. c. un. vers. donare, qual. olim pot. feud. alien. comprehendatur. An igitur feudum hypothecare possit vasallus,

2.

quotidiè disputatur? Ita sentiunt Bl in c. un. § 1. n. 1. de prohib. feud. alien. Per Frid. Alvar. Ifern. & Petr. Raven. ibid. Bl in c. un. § aut si libellario, quib. mod. feud. amir. Curt. jun. part. 4. n. 95. Schenck. in d. § aut si libellario n. 5. VVurmbf. obs. feud. 21. Hart. Hartm. obs. feud. 20. Zaf. part. 9. n. 13. Rosenth. c. 9. concl. 15. Quorum sententiam amplector, quia consti-

Rat. con-
firmatio.
vis. 1.

tutio Frider. tantum prohibet oppignoracionem, non etiam hypotheca- tionem. Jam aliud est pignus aliud hypothea, l. plebs 238. § pignus de V. S. l. rem 9. § propriè de pignor. act. § inter pignus vers. sed & in aliis differen- tia est, & vers. seq. Inst. de act. Restrungi a. non extendi debet constitutio illa, cum sit odiosa, siquidem vasallus feudum sine consensu domini oppignorans, illud amittit. Deinde per hypothecam non transfertur possessio feudi ad creditorem, sicuti fit in pignore, sed penes vasallum remanet: Ea y. alienatio prohibita est, quæ possessionem rei feudalis in alterum trans-

2.

fert, d. c. un. § callidè, ibi: feudum vendunt & in alios transferunt. De- niq; ratio, propter quam oppignoratio interdicta est, ne videlicet vasallus fructibus feudi oppignorati careat, cessat in hypothea. Quare ipsa quoq;

3.

prohibitio cessabit; Per hypothea: n. dationem vasallus non amittit reditus feudi, cum retineat ejus possessionem. Ergò & possessionis commodum quod est fructuum perceptio, l. 7. § ff. ex quib. caus. in poss. l. Titia 43. ff. de solut. Hart. Harm. obs. feud. 20. Borch. c. 8. n. 60. Rosenth. c. 9. concl. 15. Diss. gl. in c. un. de alien. feud. & in c. un. de al. feud. patern. Laud. in c. un. § 1. n. 11. de proh. feud. al. per Frid. Ardizo c. 116. Sonsb. part. 12. n. 100. VVesf. c. 11. n. 5. Ad longum tempus an locari possit, ulterius disquiritur?

2.

Vasallum ad decem vel plures annos feudum locare non posse contendunt Cl. ad § feudum q. 33. num. 1. Zaf. part. 9. n. 12. Mynf. 6. obs. 30. n. 1. Sonsb. part. 12. n. 84. Borch. c. 8. n. 36. propterea, quod talis locatio sit alienatio, gl. in l. ult. ff. si ager vectig. quod item utile dominum transferat, & tali conductori actio in rem datur, l. 1. § fin. ff. si ager vectig. l. 1. § quod a. 6. ff. de superfic. sed verior est contraria sententia propter text. in c.

Rationes
dubitadi

1.

2.

Rat. dec.

un. § donare qual. olim pot. feud. ubi locatio permittitur vasallo, nec distin-

1.

guitur inter locationem longi vel brevis temporis. Igitur neq; nostrum erit
distinctionem hanc introducere, arg. l. de pretio §. ff de publ. in rem act.
& decisionem hanc eatenus veram esse asserimus, quatenus pensio, quæ va-
fallo quotannis præstari debet, non sit exigua, sed tanta, ut respondeat qua-
dam proportione sumptibus, quos vasallus in præstationem servitiorum ex-
pendere tenetur. Huc facit, quod locatio ad tempus alienatio non sit, l.
non solet 39. locati, & locator rei locatæ possessionem retineat, l. 9. vers.
R. ad 1.
dubit.
rat.
deniq; ait ff de R. V. Non movent argumenta negantium præmissa. Locatio
n. dominium non mutat, d. l. 39. unde nec alienatio dici poterit, Matth.
de Afflict ad c. un. §. aut si libellario n. 17. quib. mod. feud. amit. sic etiam
aliàs in jure civili vendere vel alienare prohibitus, non videtur prohibitus
locare, etiam ad centum annos, l. pen. §. institutio 15. ubi Accurs. de legat. 2.
Lex autem 1. §. fin. ff si ager vectig. loquitur de agris publicis, Arius Pinel.
in l. 1. part. 3. n. 66. C. de bon. matern. Malè igitur accommodatur ad res
privatas. Præterea loquitur de conductione in perpetuum nec unquam fini-
enda, quamdiu vectigal solvatur. Speciale deniq; est in l. 1. §. 6. ff de superfic.
Edificatio n. non rectè & commodè fit nisi ab ipso domino, §. cum in suo 29.
Inst. de R. D. Cui igitur ædificandi jus conceditur, utendæ pro arbitrio areae,
eidem etiam utile dominium concessum videtur, l. in provinciali 3. §. si ego
3. ff de oper. nov. nunciat. l. tutor, 7. §. fin. ff de pignorat. act. Subinfeuda-
tio an permissa sit, non incommode hic quaritur? Et permissam esse multis
locis jur. feudalis apparet, c. un. §. fin v. qual. olim feud. pot. c. un. §. sed et-
iam res, per quos fiat invest. c. nu. §. beneficium, si de feud. def. cont. c. u. §. si
militar de L. Corrad. & c. un. §. præterea, ibid. gl. & Dd. de cap. Corrad. Curt.
jun. part. 4. quæst. 1. n. 83. Clar. in §. feudum q. 32. n. 1. Pistor. 2. q. 44. n. 1.
Zaf. part. 9. n. 15. modò hæc tria adsint: Primo, ut hoc faciat vasallus sine-
rè & bona fide, nec in fraudem legis atq; injuriam domini vel agnator. per
text in d. §. beneficium: Deinde ut personæ non disparis, sed ejusdem condi-
& d. §. similiter, VVes. c. 4. n. 3. Borch. c. 8. n. 51. Tertio, ut iisdem pactis
& conditionibus alterum investiat, quibus ipse feudum à domino acce-
pit, gl. in d. §. præterea, Schenck. in d. §. sed etiam n. 3. Jacob. super verb.
ita etiam quod ipsi vasalli, n. 3. Sonsb. part. 12. n. 94. Blanch. 1. f. 4. n. 9.
Duar. c. 12. n. 17. Schneidev. part. 3. n. 89. Borch. c. 8. n. 49. & seqq. VVes.
c. 12. n. 9. Hartm. Hartm. obl. feud. 38. Mynf. d. obl. 62. cent. 1. Pistor.
d. q. 44. n. 4. Diss. Hottom. in disp. feud. 34. & in comm. ad cap. un. §.
callidis de prob. feud. al. per Frider. qui hoc jus postea per constit. Frider.
abrogatum esse contendit. An transigere possit de feudo controverso va-
fallus, ulterius videndum? Communiter ita distingui solet, ut va-
fallus transigere de feudo possit, modò id bonâ fide, & sine omni fraude
faciat, nec donandi vel diminuendi, sed decidendi animo, arg. l. Lu-
cius Titius 46. in f. ff. de adm. & per. tutor. cap. un. de controvers.
inter vasallum & alium Clar. ad §. feudum quæst. 38. Rosenh. c. 9.
conclus. 21. Schrad. part. 8. c. 1. n. 44. & seq. Dn. Præcept. Fomannus in
prælect.

prælect. ad tit. C. de transact. c. 1. q. an vassallus de feudo transigere potest, Borch. c. 8. n. 44. (b) veluti, si munitiones, arces, castra, civitates vel alias possessiones domini affiliat, cum hoc ipsum maximè contra jusjurandum fidelitatis veniat, c. un. in pr. ibi: si dom. affilierit, vel castrum domini quib. mod. feud. amit. & c. un. un. vers. tutum, & vers. utile, de form. fidel. (c) c. un. § contrario, vers. meliorem, de invest. de re al. & c. un. § 2. ibi. aut patrimonii grandem jacturam facere molientem, quæ fuit pr. caus. ben. & cap. un. § publici, de pace tenend. & ejus violat. Curt. jun. part. 4. n. 44. Zas. part. 10. n. 54. Jacob. in verb. dictiq; vassalli n. 36. Menoch. lib. 2. de arbitr. jud. quæst. cent. 1. casu 78. secundo arborifrustriferas, & subditos malè tractando, Bl. Alvarot. Præpos. in c. un. § quicumq; de pace ten. Boër. decif. 55. in fin. & decif. 304. VVesemb. c. 15. n. 6. Schrad. part. 9. c. 6. n. 67. Myns. cent. 5. obs. 8. n. 6. & seqq. Gail. r. obs. 17. n. 3. & seq. Intrigl. q. feud. 98. n. 207. (d) d. § quicumque ubi Bl. & Alvarot. Jacob. d. n. 36. Intrigl. d. q. 98. n. 206.

XI.

Occasione personarum dominum offendit, ubi personis tam potestati quam affectui ipsius subjectis injuriam infert, veluti si filiam aut neptem ex filio (a) sororem item (b) nurum (c) matrem (d) vel uxorem (e) quantumvis volentes & consentientes, carnaliter cognoscit, (f) aut aliam gravem & notabilem maculam vel contumeliam ipsis aspergat. (g)

(a) cap. un. vers. item si fidelis, quib. mod. feud. amit. & c. un. § 2. vers. rursus quæ fuit pr. caus. ben. Ardizo in sum. tit. quib. mod. feud. amit. Blanch. lib. 2. c. 1. n. 67. Zas. part. 10. n. 24. Sonsb. part. 12. n. 26. Borch. c. 8. n. 92. Rosenth. c. 10. concl. 27. n. 5. Intrigl. q. feud. 87. n. 53. Vultei c. 11. n. 37. Non obstat dubitatio, quam de nepte ex filio movet Cujac. in d. vers. item si fidelis, ubi pro illis verbis: *aut cum nepte ex filio*, legendum putat, *aut nuru* id est *nupta filio*. Potest enim dari ratio satis probabilis, quare vassallus non æque, si neptem ex filia stupret, feudo cadat, atque si delictum illud commissum sit in neptem ex filio, siquidem neptis

obj.

R.

neptis ex filio nascitur in familiâ avi paterni, quod non est in nepte ex filiâ,
quæ familiam patris sui sequitur §. ult. Inst. de patr. potest. atque adeo non
conferetur in hac tãta magnum dedecus in familiâ illa, à quâ vasallus feudum
habet, quam in illa nepte, quæ nata est ex filio, Vultei d. n. 31. Ritrersh.
lib. 2. c. 5. q. 92. (c) dum adhuc innupta est, d. vers. item si fidelis, ibi:
aut cum sorore domini concuberit, si in domo domini maneat, siquidem eo
ipso, dum soror manet innupta, manet in domo, id est, in familia, de quâ
est frater: id quod magis expressit idem Obertus in c. un. §. 2. vers. rursus,
ibi: aut sorori in domo adhuc manenti, quæ in capillo dicitur, quæ fuit pr.
caus. ben. amit. Unde consequitur, ut sive habitet in domo fratris, sive
non habitet soror à vasallo stuprata cum fratre suo, & ubicunque id fiat,
vasallus ob illud delictum feudum suum amittat, quia jus familiæ perso-
nam ubique comitatur. E contrario autem si soror domini, quæ à vasallo
vitata est, alteri sit nupta, ut maximè habitet in adibus fratris sui, vasallus
feudum non amittit, quia non stupravit forem domini sui in capillo exi-
sistentem, Vultei d. c. 17. n. 37. Schön. vol. 7. disp. 10. th. 62. lit. g. Hierem.
Setzer disp. feud. 9. th. 4. lit. c. Ratio differentie est, quia hac posteriore
casu contumelia sororis non tam propè attingit dominum feudi fratrem-
ejus, quam priori casu. Nubendo enim alteri à domo fratris transit in fam-
iliam mariti sui, qui illam injuriam vindicare potest, secundum §. patitur
a. Instit. de injur. Diss. Zas. part. 10. n. 24. Mozzius tit. ex quib. caus. feud.
amit. n. 59. Schenck. in d. §. item si fidelis n. 15. qui saltem, ut soror domi-
ni in domo ipsius habitet, volunt, nec distinguunt, utrum nupta sit aut vidua.
Alii aliter dissentiunt, qui hæc duo conjunctim requirunt, unum, ut cum
fratre suo, qui est vasalli dominus, in eadem domo habitet, & alterum, ut
sit adhuc innupta Sönsb. part. 12. n. 20. (c) d. §. item si fidelis, & d. §. rur-
sus si domini (d) c. un. ibi: ad tuam vel tuorum injuriam, de nov. form.
fidel. Facit Nov. 105. c. 2. Alvarot. Afflict. & Schenck. in d. §. item si fide-
lis Rosenth. c. 10. conclus. 27. n. 25. tum quia filii dignitas in matrem quo-
que derivatur d. Nov. 105. t. 2. in pr. l. fin. §. fin. C. de priv. scholar. tum
quia sororem domini vitians vasallus feudum amittit, quanto magis eo
exuetur, si stuprum matri ipsius inferat, cum longè major sit conjunctio
& necessitudo inter matrem & filium, quam inter fratrem & sororem, si-
quidem frater facilius exheredare potest sororem suam, quam filius ma-
trem, ut patet ex collatione textus in Nov. 22. c. 46. §. ult. & c. 47. cum text.
In Novell. 115. c. 4. Unde major etiam injuria ex constupratione matris
quam sororis ad dominum redundat: tum quia mater non minus in domo
i. e. in familia domini est, quam soror ejus quæ adhuc est in capillo, tum etiã
quia suorum appellatione in d. c. un. de nov. form. fidel. vel imprimis con-
tinetur, utpote cujus viscerum portio fuerit filius, Ritrersh. lib. 2. partit.
feud. c. 5. q. 106. Contrarium tenent Eguinar. Baro lib. 3. de be. benef. c. 2.
Franc. Sönsb. part. 12. n. 19. (e) d. vers. item si fidelis, & d. §. rursus si
domini,

domini, c. un. quib. mod. feud. amit. e. un. § fin. de feud. sine culp. non
amit. c. un. quot test. sint necess. c. un. de vasal. qui contr. const. Lothar.
& in constit. Heinr. de causis amit. feud. Et hoc procedit non tantum si
actum perfecerit, sed etiam si perficere saltem conatus fuerit, etsi effectus
sceleris potius non sit, ut loquitur Paulus JCTus in l. 1. ff de extraord.
erimin. & lib. 5. sentent. 4. tum quod jure civili sæpius conatus pro effectu
puniatur, l. 15. §. 15. & 22. ff de injur. l. 5. C. de Episcop. & cler. l. un. C.
si quacunq. præditus potestate, juncta l. 1. § 2. & d. l. 15. § 24. de injur.
l. 13. §. ult. de minor. l. 5. C. ad L. Jul. Majest. l. 7. C. ad L. Cornel.
de ficar. l. 14. ff cod. Tum etiam quod in uxore quævis pudicitiz attentatio
feudo vasallum privet, sive cum ea turpiter ludat, impudicè eam contre-
stando, Rittersh. d. c. 5. q. 94. Hottom. in d. §. item si fidelis, ibid. gl.
in verb. luserit, sive in loco suspecto eam deosculetur, & osculum illud tur-
pe, impudicum & luxoriosum sit. Veteres n. osculo pudicitiam mulierum de-
libari crediderunt Borch. c. 8. n. 63. & seqq. Rittersh. d. c. 5. q. 95. sive et-
iam literas amatorias ad illam mittat, strophis ad expugnandam pudicitiam illius utra-
tur, gl. in verbo exercuerit, Jacob. de Ardizone in Epit. jur. feud. c. 85. Curt.
jun. part. 4. n. 24. Schenck. ad d. § item si fidelis. An feudum, si vasallus cum
reliquis personis concumbere conatus fuerit, committatur, non immerito
dubitatur? Affirmant multi, inter quos sunt Land. in d. § item si fidelis n. 7.
Jfern. & Afflic. ibid. Curt. jun. part. 4. n. 26. Blanch. 2. f. 1. n. 67. VVesl. c.
16. n. 5. Rosenth. c. 10. concl. 28. Schrad. part. 9. c. 2. n. 72. propter jura-
mentum, quod vasallus domino præstitit, cap. un. de form. fidel. & c.
un. ibi: ad tuam vel tuor. contumeliam de nov. form. fidel. Rectius senti-
re videntur Bl. in d. c. in un. vers. vel si cum filia in fin. quib. mod. feud.
amit. Schenck. in d. vers. item si fidelis n. 25. Sonsb. d. part. 12. n. 31.
qui ut ipsum factum consummatum sit, requirunt: quæ sententia expressè
confirmatur per d. vers. item si fidelis. Quæ de uxore domini dicta sunt,
an in ipsius vidua locum habeant, disquirunt? Nego. Utcunque enim
de jure civili vidua in eodem matrimonio vivere, & defuncti mariti hono-
re & radiis corruscare, l. ult. C. de incolis lib. 10. l. mulieres 13. C. de di-
gnit. lib. 12. atque adeo ejusdem privilegia & dignitatem retinere dicitur,
l. quoties C. de privil. scholar. lib. 12. Dd. in auth. ejusdem C. de secun-
dis nupt. & in auth. Sacramentum C. quan. mul. off. tutel. fung. Hoc ta-
men jure feudali receptum est, quod vasallus, si concubat cum vidua do-
mini sui, feudum non amit. c. un. in fin. de feud. sine culp. non amit.
ubi Bl. in § 7. n. 4. Schenck. in d. vers. item si fidel. Vulcei c. 11. n. 31. Schön.
vol. 1. disp. 10. th. 66. lit. e. Hierem. Setzer. disp. feud. 9. th. 3. lit. c. Diff.
gl. in d. c. un. § fin. de feud. sine culpa non amit. Alvarot. Prapof. Ifern. &
Afflic. in d. § item si fidel. Jacob. super verb. dictique vasalli n. 29. Curt.
jun. part. 4. n. 20. Zaf. part. 10. n. 27. Sonsb. part. 12. n. 16. Borch. c. 8.
n. 96. & seq. Rosenth. cap. 10. conclus. 27. in fin. Clar. ad § feudum q. 48.

num. 2.

2.
*Rationes
dubitandi*

anw. 2. Bzkr. decif. 338. n. 7. Tiraq. de nobil. c. 18. Rittersh. d. c. 5. q. 103.
Nisi vasallus intra tempus luctus viduæ domini vitium offerat, quo sanè casu
se ideo indignum reddidit beneficio feudi, quia vasallus intra tempus luctus
cum viduâ domini se commiscens, suspicionem de se movet adulterii vivo
marito cum illâ commissi, Nov. 39. c. 2. §. sed quia vers. si enim illas. Occasione
raas five vasallus, qui intra luctus tempus cum viduâ concumbit, occasione
nem præbet turbando sanguini, & facit, ut incertus nascatur fœtus, dum
nescitur, utrum ex priore, an posteriore marito fuerit conceptus, l. 1. &
l. 11. §. 1. de his qui not. infam. Hinc qui sciens talem uxorem ducit, quæ prio-
rem maritum nondum eluxit, infamia notatur dd. ll. Quibus argumentis
addimus autoritatem Rolandi à valle consil. 86. n. 40. & 47. vol. 2. Molin.
ad consuetud. Paris. tit. 1 §. 30. n. 143. & Borch. d. c. 8. n. 97. Quid si pe-
dissequam dominæ stupret vasallus? Nec tum locum habebit privationis pec-
na, Matth. de Afflict. in c. un. §. sed quia n. 34. quæ fuit pr. caus. ben.
Andr. de Ifern. Alvar. Præpos. & Afflict. in c. un. §. 1. quib. mod. feud.
amit. Jacob. super verb. qui quidem investiti n. 20. & super verb. dictiq; va-
falli n. 29. Curt. jun. part. 4. n. 22. Rosenth. c. 10. conclus. 27. n. 41. Schrad.
part. 9. c. 2. n. 97. Sonsb. part. 12. n. 22. Intrig. quæst. feud. 86. n. 48. Vul-
tei d. c. 11. n. 31. Licet enim per hoc vasallus in perjuriū cadat ex præstito
juramento super honestate domini conservanda, non tamen statim ex tali
inhonestate feudum amittet, nisi hoc flagitium contra personas prohibitas,
vel eas fastem, in quib. par vel major ratio militat, perpetret, siquidem
non ex omni causâ, ex quâ opinio vasalli gravatur, beneficio privatur,
cum sæpè dejeret, & nihilominus beneficium retineat, d. c. un. §. 2. vers.
illud n. quæ fuit pr. caus. ben. nec quævis occasio, propter quam fidelis
accepti beneficii forsitan ingratus argui posset, ad privationem sufficit, sed
sunt ingratitudinis causæ certis limitibus circumscriptæ, quibus benefici-
um adimitur, c. un. vers. de illa tamen in quib. caus. feud. amit. (f) l. 1.
§. 1. l. 26. ff. de injur. Alvar. Præpos. Afflict. & Ifern. in d. §. item si fidelis,
Curt. jun. part. 4. n. 20. & 29. Zaf. part. 10. n. 17. Sonsb. part. 12. n. 16.
Schrad. d. c. 2. n. 9. (g) c. un. §. 2. vers. porro, quæ fuit pr. caus. ben. &
c. un. ibi: & nunquam ex personâ meâ faciam aliquid scienter, quod per-
tineat ad tuam vel tuorum injuriam vel contumeliam de nov. form. fidel.
Jacob. sup. verb. dictiq; vasalli n. 29. Vultei d. c. 11. n. 32.

XII.

*Directò & immediatè dominum lædit, si
ipsum non mortuum, nec ad mortem vulne-
ratum in acie deserat (a) aut secreta domini
revelet. (b)*

(a) c. un. quib. mod. feud. amit. c. un. §. fin. de feud. sine culp. non
amit. c. un. §. 2. vers. item qui dominum, quæ fuit pr. caus. ben. c. un. vers.
seu in

2

seu in campetris, quot testes sunt necessar. Jacob. superverb. & promiserunt n. 17. & seq. Zaf. part. 10. n. 28. Sonsb. part. 12. n. 12. Rosenth. c. 10. conclus. 16. n. 1. De eo dubitatur, an si alter ex duobus fratribus commun. feudum possidentibus, fratre interim altero dominum defendente & in praelio peristente, fugiat, feudum pro sua parte amittat? Affirmativam tinentur Cotta in memorabilibus vers. vasallus, Rosenth. c. 10. conclus. 16. n. 9. & seqq. Sonsb. part. 12. n. 13. Borch. d. c. 3. n. 87. Vulstei c. 11. n. 19.

Rat. con-
firmat. 1.

2. Quos sequor. Si enim uterque dominum desererent, utique feudo caderent. Idem igitur juris in alterutro statuendum per l. singularia 15. ff si cert. pet. Deinde soliditas id est, communio rerum non liberat socium delinquentem a poena delicti, l. rei communis 45. ff pro socio, l. 52 §. ult. d. t. Tercio vasallus de feudo partem alienans non totum, sed partem tantum amittit, c. un. de vasallo qui contra const. Quarto poena suos tenere debent auctores, l. sancimus 22. C. de poenis. Quinto delictum patris inuocenti filio nihil nocet. Ergo neque delictum fratris nocet, l. 2. §. 7. ff de decur. l. 26. ff de poen. Sexto quia si socius rem communem portans non solverit vestigal, ejus pars in commissum cadit, non etiam pars alterius socii. l. 2. §. 2. l. 37. in fin. l. ult. §. 11. ff de publican. Confert item huc text. in l. p. C. de condit. infertis & l. si ita fuerit 13. in pr. & §. 1. & 2. ff de manumiss. testam. Diss. Bl. Alvar. Praepos. in d. c. un. in pr. quib. mod. feud. amit. Jacob. sup. verb. & promiserunt n. 20. Curt. jun. part. 4. n. 18. Boer. decif. 300. n. 3. Schrad. part. 9. c. 1. n. 5. (b) per text in c. un. quib. mod. feud. amit. & c. un. vers. tutum de form fidel. in c. un. ibi nec id quod mihi sub nomine fidelitatis commiserit dominus, pandam alii ad ejus detrimentum me sciente, qual. jurar. deb. vasall. & c. un. in verb. & si aliquid de secreto mihi manifestaveris, illud sine tua licentia nemini pandam, vel per quod pandatur, faciam, de nov. form. fidel. Non a. requiritur, ut voluntatem nocendi dominum re ipsa subsecutum sit: Quia feudorum placita duntaxat duo praedicta requirunt, dolum scilicet & voluntatem nocendi.

2

Rat. 1.

2. Deinde vasallus, quando secreta domini eliminat, non simpliciter delicti, sed perjuri se participem facit; Domini autem interest non habere vasallum perjurum, infidelem, loquacem aut garrulum, qui nihil neq; dicere neq; facere pensi habet. Praeterea voluntas sive propositum delinquendi factio jam declaratum, non exitus spectatur l. 14. ff Ad l. Cornel. de sicar. l. 6. C. Ad Jul. de vi publ. l. 33. ff de furt. Deniq; ipsum damnum, quod vasallus infert domino, per se causa est amittendi feudum huic causae oppositam c. un. vers. Utile de forma fidel. & c. un. Item si delator quae fuit pr. caus. & c. un. §. similiter vasallus de consuetud. rect. feud.

XIII.

Item si contumax in dominum fiat (a) negotium grave ipsi faceat (b) feudum vel feudi partem ejusve conditionem aut qualitatem inficietur. (c)

(a) Quam

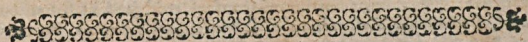
(a) Quam committit vasallus vel circa negotia extra iudicium, vel circa negotia, quæ in iudicio agitantur. Extra iudicium contumax fit, si iuramentum fidelitatis tribus vicibus legitimo temporis spacio interposito requisitus præstare detrectet, c. un. § est & alia, quæ fuit pr. caus. ben. aut si filium, qui dominum offendit, eo requirente, ad eundem non deducat, vel cetero à se non separet, Zas. part. 10. n. 57. Sonsb. part. 12. n. 60. Rosenth. c. 10. concl. 2. n. 1. aut si subvasallus dominum superiorem offenderit, & dominus offensus vasallum suum, cuius offendens est subvasallus, requirit, ut de offensa commissâ ipsi satisfiat, nec tamen vasallus desiderio domini satisfaciatur, quo casu uterq; feudum amittit, c. un. § insuper, de proh. feud. al. per Frider. Zas. part. 10. n. 58. Sonsb. part. 12. n. 61. Rosenth. c. 10. conclus. 10. n. 4. Circa negotia verò, quæ in iudicio agitantur, vasallus contumax est, si domino iustitiam facere recuset, c. un. § illud tamen, quæ fuit pr. caus. ben. amittit. (b) modo per hoc dominum grave dispendium sustinere faciat c. un. § 2. vers. item si delator, quæ fuit pr. caus. ben. amittit. quod multis modis fieri potest, vel in iudicio vel extra iudicium, sive illud criminale sit, sive civile, c. un. § similiter de consuet. rect. feud. ut si dominum accuset, d. § similiter, Zas. part. 10. n. 4. Sonsb. part. 12. n. 46. Borch. c. 8. n. 112. Rosenth. c. 10. concl. 35. n. 2. Intrigiosus quæst. feud. 1. 93. n. 123. & imprimis, si famosam aliquam actionem adversus dominum instituat, c. un. vers. curia, ibi: eumq; salvâ reverentia cogere, de milite vasall. qui contumax, & c. un. ibi: quomodo n. vasallus, quàm humiliter, quàm devotè quàm benignè, quàm fideliter erga dominum suum debeat se habere, in quib. caus. feud. amittit. gl. & Dd. in d. § item si delator, & in d. c. un. §. si verò, de mil. vas. qui contum. Blanch. 2. feud. 1. n. 55. Rosenth. c. 10. concl. 23. vel si ad vocationem adversus ipsum suscipiat, Zas. d. part. 10. n. 42. Sonsb. d. part. 12. n. 46. Rosenth. d. c. 10. concl. 22. Mozzius ex quib. caus. feud. amittit. n. 33. Si testimonium in causa criminali vel civili non modica contra dominum dicat, c. un. § similiter, de consuet. rect. feud. ubi Cujac. Vultei d. c. 11. n. 27. vers. Similiter vasallus, nisi à iudice nullam excusationem admittente testimonium perhibere compellatur, quo casu à poena privationis immunis erit, Zas. d. part. 10. n. 49. Borch. c. 8. n. 128. Cum dolo malo facere non videatur, qui iussu iudicis aliquid facit, cui parere necesse habet, l. 167. § 1. de R. J. (c) c. un. § vasallus si feudum & vasallus feudum, si de feud. def. cont. & c. un. § fin. de L. Corrad. Zas. part. 10. n. 51. Sonsb. part. 12. n. 63. Borch. c. 8. n. 115. Rosenth. d. c. 10. concl. 32. Cacher. decis. Pedem. 29. n. 19. & seq.

XIV.

Deniq; si gravi & inhonestâ injuriâ dominum afficiat (a) amicitiam cum inimico vel hoste domini in ipsius pernicië contrahat (b) aut vitæ ipsius insidias struat (c)

(a) Siv

(a) sive re nve verbis, c. un. § 1. vers. porrò quæ fuit, pr. caus. ben. o un. ibi: quod tu recipias in personâ tuâ aliquam læsionem vel injuriam vel contumeliam vel quod tu amittas aliquem honorem, de nov. form. fidel. Zaf. part. 10. n. 39. Matth. de Afflic. decis. Neapol. 265. n. 61. Borch. c. 8. n. 110. Rosenth. c. 10. concl. 20. & seq. Schrad. part. 9. c. 4. (b) c. un. ubi Alvar. quot testes sunt neces. gl. in c. un. in verb. assal. quæ fuit pr. caus. ben. Zaf. d. part. 10. n. 37. Clar. in § feudum q. 54. Sonsb. part. 12. n. 43. Borch. c. 8. n. 121. & seqq. Rosenth. d. c. 10. concl. 22. n. 14. Schrad. part. 9. c. 5. n. 23. & seqq. Vultei c. 11. n. 29. (c) Veneno, gladio, vel alio modo, d. c. un. vers. incolumie, de form. fidel. & c. un. ibi: quod tu amittas vitam vel membrum aliquod, & d. vers. porrò si dominum, Matth. de Affl. in. c. un. § fin. n. 27. quib. mod. feud. amit. Petr. de Bella Pertica tit. 9. n. 12. Jacob. in vers. dictiq; vasalli promiserunt n. 44. Sonsb. part. 12. n. 33. vers. quinta conclusio, & n. 38. vers. quintò diximus, Borch. c. 8. n. 110. Rosenth. c. 10. concl. 17. n. 13. Schrad. part. 9. c. 4. n. 25. Intrigliol. q. feud. 89. n. 67. Vultei c. 11. n. 20. & Rittersh. lib. 2. part. feud. c. 5. q. 5.

COROLLARIA

I.

Mulier ratione dotis omnibus creditoribus etiam expressam hypothecam anteriorem habentibus preferatur.

II.

Pater pontificia confessionis filium reformatâ religionis tanquam hæreticum exheredare non potest.

III.

In re duobus venditâ potior is habetur cui res prius est tradita.

DISP. XI.

X2617642

1017

8
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
8
Centimetres

B.I.G.

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

Farbkarte #13

FEUDALIS 21
ORDINARII
O DECIMA 1611, 7
NE FEUDI

AM
CENTE
itate Nobilissimi &
m ordinis in in-
ANA
ESIDIO
Consultissimi
GI WERTHERI
& curiæ provincia-
dignissimi
scutiendam proponit

Nact Erphordiens,
3. April.

N Æ
S WEIDNERI
ERTIS

XI
Dno Magno Ingleby J. H. J.
Lippert, alteson, d. J.
et affini suo tolerantissimo,